



Aan de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie
Postbus 20301
2500 GC Den Haag

Afdeling : advisering
Betreft : aanbieding advies
Contactpersoon :
Doorkiesnummer :
E-mail :
Datum : 22 september 2016
Ons kenmerk :
Uw kenmerk :
Onderwerp : Reactie op adviesaanvraag d.d. 6 juli 2016

Geachte heer Dijkhoff,

Als reactie op uw adviesaanvraag d.d. 6 juli 2016 over de Wijziging van het Wetboek van Strafvordering, de Penitentiaire beginselenwetten en enkele andere strafrechtelijke wetten met het oog op het aanbrengen van enkele hoofdzakelijk procedurele verbeteringen ten behoeve van de rechtspraak bieden wij u twee adviezen aan.

De adviezen hebben betrekking op de onderwerpen in het wetsvoorstel die liggen op het werkkterrein van de RSJ, dat wil zeggen de verkorting van de termijn van externe advisering bij verlenging van de tbs maatregel (artikel I van het wetsvoorstel) en de mogelijkheid tot enkelvoudige afdoening in de beroepsrechtspraak van de RSJ (artikel IV, V en VI van het wetsvoorstel).

Hoogachtend,

namens de Afdeling advisering van de
Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming,



Aan de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie
Postbus 20301
2500 GC Den Haag

Afdeling : advisering
Betreft : aanbieding advies
Contactpersoon :
Doorkiesnummer :
E-mail :
Datum : 22 september 2016
Ons kenmerk :
Uw kenmerk :
Onderwerp : "Enkelvoudige afdoening van beroepen"

Geachte heer Dijkhoff,

Op 6 juli 2016 ontving de Afdeling advisering van de RSJ uw verzoek om advies over het conceptwetsvoorstel 'Wijziging van het Wetboek van Strafvordering, de Penitentiaire beginselenwetten en enkele andere strafrechtelijke wetten met het oog op het aanbrengen van enkele hoofdzakelijk procedurele verbeteringen ten behoeve van de rechtspraak' (Verzamelwet Veiligheid en Justitie).

Dit conceptwetsvoorstel bevat twee onderdelen die op het werkkterrein liggen van de Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming (RSJ), te weten de verkorting van de termijn van externe advisering bij de verlenging van de tbs-maatregel (artikel I van het conceptwetsvoorstel) en de mogelijkheid tot enkelvoudige afdoening in de beroepsrechtspraak van de RSJ (artikel IV, V en VI van het wetsvoorstel).

Gezien de verschillende aard van deze twee onderwerpen heeft de Afdeling advisering van de RSJ (hierna: Afdeling advisering) haar reactie geformuleerd in twee afzonderlijke adviezen.

Onderstaand treft u het advies aan over de mogelijkheid tot enkelvoudige afdoening in de beroepsrechtspraak van de RSJ (artikel IV, V en VI van het wetsvoorstel).

Advies van de Afdeling advisering

De inhoud van het conceptwetsvoorstel tot enkelvoudige afdoening van beroepszaken bij de Afdeling rechtspraak van de RSJ is onder meer voortgevloeid uit gezamenlijke inspanningen van de Dienst Justitiële Inrichtingen en de RSJ¹ om de toename van het aantal zaken waar mogelijk een halt toe te roepen. In de brief van 31 maart 2015 van de Voorzitter van het bestuur van de RSJ aan u heeft de RSJ verzocht om deze mogelijkheid te creëren. De Afdeling advisering staat dan ook positief tegenover dit conceptwetsvoorstel. Wel plaatst de Afdeling advisering een kanttekening bij de mogelijke uitleg van de artikelen 3 en 4, dit gelet op hetgeen hierover in de memorie van toelichting wordt vermeld. De Afdeling advisering gaat allereerst in op dit inhoudelijke punt. Daarna volgt een aantal opmerkingen van meer redactionele/tekstuele aard.

¹ Op 1 juli 2015 is de nieuwe instellingwet Raad voor strafrechtstoepassing en jeugdbescherming 2015 in werking getreden. In deze wet is een strikte scheiding opgenomen tussen de twee taken van de RSJ, advies en rechtspraak. Sindsdien werkt de Raad met twee afdelingen, de Afdeling rechtspraak en de Afdeling advies.

**Conceptwetsvoorstel wijziging van de Pbw, Bvt en Bjj,
uitleg van artikel 3 en 4 in samenhang met de tekst van de memorie van
toelichting**

Tekst van het wetsvoorstel

3. De voorzitter dan wel een door hem aangewezen lid van de beroepscommissie die een met rechtspraak belast lid van de rechterlijke macht is, kan het beroepschrift enkelvoudig afdoen indien hij het beroep kennelijk niet-ontvankelijk, kennelijk ongegrond of kennelijk gegrond acht, met dien verstande dat hij tevens de bevoegdheden bezit die aan de voorzitter van de voltallige beroepscommissie toekomen.

4. De voorzitter, dan wel het door hem aangewezen lid, bedoeld in het derde lid, kan de behandeling te allen tijde verwijzen naar de voltallige beroepscommissie.

Reactie van de Afdeling advisering

De tekst van de wet *lijkt* in overeenstemming met de wensen van de RSJ zoals weergegeven in de brief van 31 maart 2015. De RSJ heeft daarin de wens geuit om de mogelijkheid tot enkelvoudige afdoening van beroepszaken niet alleen te creëren in zaken waarin de beroepscommissie in hoger beroep oordeelt, maar ook in zaken waarin de beroepscommissie in eerste en hoogste aanleg oordeelt, zoals de afwijzing van verlof door de staatssecretaris en de afwijzing van een verzoek om overplaatsing door de selectiefunctionaris. Uit de memorie van toelichting (één na laatste alinea, de zinsnede 'dat het ook niet mogelijk *(is)* om zaken waartegen alleen een rechtstreeks beroep openstaat bij de RSJ enkelvoudig af te doen') kan worden opgemaakt dat deze categorie beroepszaken van enkelvoudige afdoening wordt uitgesloten, in verband met het belang voor de rechtsbescherming van de gedetineerde.

De Raad maakt bezwaar tegen de uitleg van de artikelen 3 en 4 in de memorie van toelichting. Ook in deze gevallen leent een substantieel aantal beroepszaken zich voor enkelvoudige afdoening. Het betreft hier relatief eenvoudige zaken, bijvoorbeeld niet-ontvankelijkheid in verband met termijnoverschrijding van het beroep, invrijheidstelling van de gedetineerde en de inmiddels gerealiseerde overplaatsing van de gedetineerde naar de inrichting van zijn voorkeur. Overigens zij, in het licht van de opmerking in de memorie van toelichting over de rechtsbescherming, opgemerkt dat de voorzitter dan wel het door hem aangewezen lid als bedoeld in het derde lid, de behandeling van het beroep te allen tijde – lees: bij de minste twijfel – kan verwijzen naar de voltallige beroepscommissie.

De Afdeling advisering dringt er daarom op aan, conform hetgeen is opgenomen in de brief van 31 mei 2015, de tekst van de memorie van toelichting dusdanig te wijzigen dat hieruit naar voren komt dat ook in bovengenoemde gevallen waarin de beroepscommissie in eerste en hoogste instantie oordeelt, *de mogelijkheid* van enkelvoudig afdoening bestaat.

Uit de memorie van toelichting, eerste alinea onder Artikelen IV, V en VI, en verderop, onder het kopje '*meerdere klachten over hetzelfde*' komt naar voren dat indien meerdere klagers over hetzelfde klagen na jurisprudentievorming een dergelijke enkelvoudige afdoening kan plaats vinden. De Afdeling advisering is van mening dat het soms niet wenselijk is zaken na jurisprudentievorming identiek enkelvoudig af te doen, bijv. als het gaat om een onderwerp zoals wijziging van het dagprogramma. De Afdeling advisering stelt daarom voor de passage '*meerdere klachten over hetzelfde*' te wijzigen in '*identieke gevallen*'.

Opmerkingen van redactionele/tekstuele aard

Over de tekst van het conceptwetsvoorstel.

In de aanhef van het wetsvoorstel (en nadien in de memorie van toelichting) wordt gesproken over Penitentiaire beginselenwetten. Het gaat echter om de Penitentiaire beginselenwet, de Beginselenwet verpleging tbs-gestelden en de Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen.

Over de memorie van toelichting

Ook in de aanhef van de memorie van toelichting wordt gesproken over Penitentiaire beginselenwetten, zie de opmerking hiervoor.

In de memorie van toelichting staat door de hele tekst het woord 'klacht' . Geadviseerd

wordt dit te wijzigen in 'beroep', of 'beroepen' zoals dit ook is opgenomen in de wetsartikelen. Zie bijv. onder Inleiding: 'mogelijk te maken in gevallen waarin de klacht' Onder 6, 3^{de} zin: 'waarim de klacht' Artikelen IV, V en VI: 3e regel: 'de klacht', enz.

Voorts wordt geadviseerd in de tekst van de artikelen IV, V en VI de volgende wijzigingen aan te brengen:

- De zinsnede: ' voorgestelde wijzigingen enz. .. Gebleken is dat een belangrijk deel van de klachten feiten betreft die in principe niet voor beklag in aanmerking komen en dus niet-ontvankelijk zijn' wijzigen in 'dat klager niet-ontvankelijk is in zijn klacht' (klager is niet-ontvankelijk in zijn klacht, niet de klacht).
- De alinea, beginnend met 'Het rapport-Bleichrodt: "Deze toename is opvallend, omdat klaagschriften over bejegening in de meeste gevallen niet-ontvankelijk zijn': wijzigen in 'omdat klagers in hun klaagschriften over bejegening in de meeste gevallen niet-ontvankelijk zijn'.
- In de alinea beginnend met 'in lijn met deze aanbeveling' staat een aantal zaken niet goed omschreven. Wat betreft de zin 'klachten over zaken ten aanzien waarvan geen beroep kan worden ingediend bij de RSJ': de beroepsprocedure in de Penitentiaire beginselenwet voorziet onder meer in de mogelijkheid van beroep tegen de uitspraak van de beklagcommissie. Als de beklagcommissie klager niet-ontvankelijk in zijn klacht heeft verklaard, kan de klager daar wel degelijk tegen in beroep. De beroepscommissie kan klager vervolgens niet-ontvankelijk in zijn beroep verklaren of verklaart dat beroep (on)gegrond.

De Afdeling advisering beveelt u aan de tekst van de memorie van toelichting op genoemde punten aan te passen.

Hoogachtend,

namens de Afdeling advisering van de
Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming,



Aan de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie
Postbus 20301
2500 GC Den Haag

Afdeling : advisering
Betreft : aanbieding advies
Contactpersoon :
Doorkiesnummer :
E-mail :
Datum : 22 september 2016
Ons kenmerk :
Onderwerp : "Verkorting van de termijn van externe advisering bij verlenging tbs".

Geachte heer Dijkhoff,

Op 6 juli jl. ontving de Afdeling advisering van de RSJ uw verzoek om advies over het conceptwetsvoorstel 'Wijziging van het Wetboek van Strafvordering, de Penitentiaire beginselenwetten en enkele andere strafrechtelijke wetten met het oog op het aanbrengen van enkele hoofdzakelijk procedurele verbeteringen ten behoeve van de rechtspraak' (Verzamelwet Veiligheid en Justitie).

Dit conceptwetsvoorstel bevat twee onderdelen die op het werkkterrein liggen van de Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming (RSJ), te weten de verkorting van de termijn van externe advisering bij de verlenging van tbs-maatregel (artikel I van het conceptwetsvoorstel) en de mogelijkheid tot enkelvoudige afdoening in de beroepsrechtspraak van de RSJ (artikel IV, V en VI van het wetsvoorstel).

Gezien de verschillende aard van deze twee onderwerpen heeft de Afdeling advisering van de RSJ (hierna: Afdeling advisering) haar reactie geformuleerd in twee afzonderlijke adviezen.¹

Onderstaand treft u het advies aan over de verkorting van de termijn van externe advisering bij verlenging van de tbs (artikel I van het conceptwetsvoorstel).

Tekst van het conceptwetsvoorstel, artikel I

In artikel 509o, vierde lid, van het Wetboek van Strafvordering wordt de zinsnede "een periode van zes jaar of van een veelvoud van zes jaar" vervangen door: een periode van vier jaar of van een veelvoud van vier jaar.

Advies van de Afdeling advisering

De wetswijziging betreft een aanpassing van de termijn van externe, multidisciplinaire advisering bij verlenging van de tbs-maatregel. In de huidige wet is vastgelegd dat de multidisciplinaire rapportage in het kader van de verlenging van de terbeschikkingstelling iedere zes jaar plaatsvindt.²

¹ Een aanbeveling voor beide adviezen betreft de term 'Penitentiaire Beginselenwetten' in de naam van het wetsvoorstel. De wijziging betreft de Penitentiaire beginselenwet, de Beginselenwet verpleging tbs-gestelden en de Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen, zie het gelijktijdig uitgebrachte advies over de enkelvoudige afdoening.

² artikel 509o, lid 4 Wetboek van Strafvordering: Indien het openbaar ministerie een verlenging vordert waardoor de totale duur van de terbeschikkingstelling een periode van zes jaar of van een veelvoud van zes jaar te boven gaat, legt het bij de vordering tevens over een recent opgemaakt, met redenen omkleed, gedagtekend en ondertekend advies van twee gedragsdeskundigen van verschillende disciplines - waaronder een psychiater - gezamenlijk, dan wel zodanige adviezen van ieder van hen afzonderlijk. Deze gedragsdeskundigen mogen op het ogenblik waarop zij het advies uitbrengen en ten tijde van het onderzoek dat zij daarvoor verrichten niet verbonden zijn aan de inrichting waarin de ter beschikking gestelde wordt verpleegd. (...)

Met de beoogde aanpassing van artikel 509o, vierde lid van het Wetboek van Strafvordering, wordt deze termijn verkort naar vier jaar.

Met deze wijziging wordt gehoor gegeven aan de aanbeveling van de Taskforce behandelduur tbs om elke vier jaar een multidisciplinaire rapportage te laten plaatsvinden. Dit past in het streven om de gemiddelde behandelduur van de tbs terug te brengen tot acht jaar.³

De voorliggende wetsaanpassing voorziet in de wettelijke basis van de vierjaarlijkse multidisciplinaire rapportage, zoals reeds aangekondigd in de reactie van de staatssecretaris op de eindrapportage van de Taskforce behandelduur tbs in zijn brief d.d. 12 januari 2015.⁴

De Afdeling advisering ziet de vervanging van de zes-jaarlijkse door een vierjaarlijkse multidisciplinaire rapportage als positief en passend binnen de doelen van de Taskforce behandelduur tbs. Dat met de voorliggende aanpassing de hiervoor benodigde wettelijke basis wordt geboden, heeft dan ook de instemming van de Afdeling advisering.

Als detail merkt de Afdeling advisering daarbij op dat in de memorie van toelichting, onder punt 3 van het Algemeen deel, wordt gesproken van de beoogde maximale behandelduur van acht jaar. In het rapport Taskforce behandelduur tbs is echter sprake van de beoogde gemiddelde behandelduur van 8 jaar. De Afdeling advisering van de RSJ adviseert om de tekst op dit punt aan te passen.

Hoogachtend,

namens de Afdeling advisering van de
Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming,

³ Taskforce Behandelduur tbs, Bevindingen en aanbevelingen, 22 december 2014.

⁴ TK 29 452, nr. 187.